

FILIPENSES

San Pablopa K'art'a P'ãda Filipos

P'uurudepema Ijãapataarãmaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'ãji. K'ĩsiapata na k'art'a jida p'ãji Romade, carcelde bak'ãri. Pablo naapiara jaratee nipa-pachi Filipos p'uurude. Ma p'uuru Macedonia eujãde bi. Mapa mãpema ijãapataarã k'inia iru bapachi. Na k'art'a p'ãji gracias jarait'ee ãramaa, ichi k'aripadap'edaa perã primisia tee pëidak'ãri. Ichiaba k'irãpapiji ichia Ak'õrepa wãarata jarateeda ãra t'ãide, k'urapinaadamerã seewa jaratee nipa-pataarãmaa.

Naapiara jara bi ichia it'aa t'ĩpari ãra pari mãik'aapa ichi bapata (cap. 1.1-11). Jara bi ichi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a mãik'aapa waawee-e piut'ee, Cristo ome araa bapari perã (cap. 1.12-26). Õraa bi ãrapa waaweenadamerã miadait'ee Cristode ijãa p'ani k'aurepa; oopariidamerã iru ãraade jara bik'a mãik'aapa nipa-pataadamerã iruk'a: audua-ee, chupiria k'awaa (caps. 1.27-2.18). Jara bi ichia k'ĩsia iru bi oopiit'ee ichi k'aripapataarã Timoteomaa mãik'aapa Epafroditomaa (cap. 2.19-30). Nepiri bi ichi bapata Cristode ijãai naaweda. K'ĩsia baji mĩda Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ii Moisepa p'ãdade jara bik'a oopachi perã, irã k'awa bi Cristode ijãapata k'aurepapai Ak'õrepa eperãarã pia ak'ipari. Ichiaba jara bi Cristode ijãapataarã deporte jemenepataarãk'api p'ani maa-e pirã

carrera p'irapataarâk'a (cap. 3). T'ëepai ũraa bi ijãapataarã t'ãri o-ïa p'anapataadamerã mãik'aapa gracias jara bi ãrapa tee pëidap'edaa pari (cap. 4).

Salude pëida

¹ Mi, Pablo Timoteo ome oopata Jesucristopa oopi bik'a. Mapa na k'art'a pëiruta parã Jesucristode ijãapataarãmaa, Filipos p'uurude p'ani. Ichiaba salude pëiruta parã ak'ipataarãmaa ãra k'aripapataarã ome.

² K'inia p'ani Tachi Ak'õrepa mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa parã pia ak'i p'anadamerã. Mãgá k'ãiwee p'anapataadait'ee.

Pablopa it'aa t'ida Filipodepema ijãapataarã pari

³ Mia parã k'irãpak'ãri, ichita gracias jarapari Tachi Ak'õremaa, iru mi Ak'õre Waibia perã.

⁴ It'aa t'iru chaa parã jõmaarã pari, mia t'ãri o-ïa gracias jarapari Tachi Ak'õremaa

⁵ parãpa mi k'aripapachida perã mia jaratee bi misa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mãgá oopata Cristode ijãadak'ãriipa.

⁶ Mãgá ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa parã t'ãri pia p'anapiji ichia k'ïsia iru badak'a. Mia t'ãride k'awa bi Tachi Ak'õrepa mãgá oo wãk'ãti wãit'ee, iruk'a t'ãri pia parutamaa Cristo waya chek'ãri.

⁷ Pia bi mia mãga k'ïsiat'ee, t'ãriipa mia parã k'inia iru bapari perã. Tachi Ak'õrepa parã k'aripamaa bi mi k'aripaparik'a. Maperãpi parãpa mi k'aripapata nama carcelde bi misa mãik'aapa tachi ijãapataarã imiatee p'aniãrãmaa p'anaumaa bi misa. Ichiaba mi k'aripapata jïp'a jarateemaa bi misa Tachi Ak'õre pedee pia jara pëida Cristode.

⁸ Tachi Ak'õrepa k'awa bi mia t'ãripa parã k'inia iru bi, Jesucristopa audú k'inia iru baparik'a. Mapa parã audú unu k'inia bi.

⁹ It'aa t'ĩpari parã pari, parãpa audupiarã Tachi Ak'õre k'inia iru p'anadamerã mãik'aapa chik'inia p'anapataadamerã. Ichiaba it'aa t'ĩpari parãpa Tachi Ak'õre pipiarã k'awa wãdamerã mãik'aapa ne-inaa jõmaade oo k'awaa wãdamerã irua oopi bik'a.

¹⁰ Mãga k'awaadak'ãri, ichita jiridait'ee ne-inaa pipiarã oodait'ee irua oopi bik'a. Mãpai mãga ooruta pirã, Cristo cheru ewate p'ek'au k'achia wëe p'anadait'ee eperãarã k'ĩrapite mãik'aapa Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

¹¹ Ma ewate ni p'ani misa, mia it'aa iidipari, Jesucristo k'ap'ia pari parãpa oodamerã ne-inaa pia k'ĩra t'ãdoo, Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Mãga ooruta pirã, awaraarãpa jaradait'ee wãara iru jõmaarã k'ãyaara waibiara bi, irua parã mãgá k'aripapari perã.

Pablo bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a

¹² Ipemaarã Cristo k'aurepa, mia nãga k'awapi k'inia bi parãmaa. Mi nepirade nĩbi mĩda, ma k'aurepata chok'araarãpa k'awaa wãpata Cristopa ooda ãchi k'aripait'ee atuanaadamerã.

¹³ Mi nama carcelde nĩbairã, jõma César palacio jĩapataarãpa awaraarã ome k'awa p'ani mi nama bi Cristode ijãapari perã mãik'aapa irua oopi bik'a oopari perã.

¹⁴ Ma awara mi mãgá choo bairã nama, na p'uurudepema Cristode ijãapataarã chok'araarãpa waapiara waawee-ee jarateemaa p'ani Tachi Ak'õrepa Cristode jara pëida.

15 Wãara, ùk'uruurãpa Cristopa ooda jarateepata eperãarã k'aripait'ee, eperãarãpa mi k'ãyaara ãchi t'o p'anadamerã. Mamïda awaraarãpa mãga jarateepata t'ãri pia p'anadairã.

16 Mãgãrãpa mi k'inia iru p'anapata perã, Cristopa ooda jarateepata. K'awa p'ani Tachi Ak'õrépata mi jirit'eraji jõmaarãmaa jarateenamerã irua Cristode jara pëida mãik'aapa p'anaumerã tachi imiateepataarãmaa.

17 Mamïda chi apemaarãpa k'ïra jïp'a jarateedak'aa. Imeraa jarateepata eperãarãpa ijãadamerã ãchia jarateeruta aupai. Mãga oopata mi k'ïsia p'uapiit'ee nama carcelde nïbide.

18 Mamïda mia p'ua-e bi. Wãara mi o-ïa bi eperãarã ùk'uruurãpa Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee k'ïra jïp'a jarateedak'ãri. Mamïda awaraarãpa k'ïra jïp'a-ee jarateeruta pijida, mi o-ïa bi Cristopa oodata jaratee p'anadairã.

Ma awara mi audupiara o-ïa bait'ee nãga perã.

19 K'awa bi mi nama p'asa nïbi pia uchiat'ee, parãpa it'aa t'ï p'anadairã mi pari mãik'aapa Jesu-cristo Jaurepa mi k'aripamaa bairã.

20 Mia ne-inaa oo k'inia-epi, ma k'aurepa k'ïra nejasia bait'ee. Ma awara ne-inaa jõmaade ichita waawee-ee oo k'inia bi Cristopa oopi bik'a, naapai chupiria nïbik'a mãik'aapa chupiria wëe nïbak'ãri. Mãga oo k'inia bi awaraarãpa k'awaadamerã Cristo mi ome bapari. Ma awara mãga oo k'inia bi, chok'ai uchiaru jida na chupiria nïbideepa maa-e pirã piuru pijida.

21 Mia nãga ijãapari. Mi bapari ooit'ee Cristopa oopi bik'a. Mamïda mia k'awa bi jai-idaak'ãri

pipiara bapariit'ee, it'ari Cristo ome ichita bapariit'ee perã.

²² Maperãpi k'awa-e chisãgita pipiara bak'aji. Chok'ai uchiaru pirã na carceldeepa, mia waapiara ooi awaraarãpa Cristo k'awaadamerã. Jõdee jai-idaaru pirã, Cristo ome it'ari banai.

²³ K'ĩsia nĩbi omee weda oo k'inia bairã. Audú uchua k'inia bi na p'ek'au eujãdeepa banait'ee Cristo ome. Ma pipiara bak'aji mi-it'ee.

²⁴ Mamĩda na k'ap'ide beeru pirã, ma pipiara bak'aji parã-it'ee.

²⁵ Maperã k'awa bi Tachi Ak'õrepa mi uchiapiit'ee na carceldeepa, at'ãri beemerã parã ome. Mãgã parã k'aripai pipiara ijãadamerã mãik'aapa o-ĩa p'anadamerã, mãgã ijãapata perã.

²⁶ Ichiaba mia k'ĩsia bi Ak'õrepa mi uchiapiit'ee nadeepa mi waya unudak'ãri, parã audupiarã o-ĩa p'anadamerã mãik'aapa t'ãri o-ĩa it'aa t'ĩdamerã Jesucristomaa gracias jaradait'ee mi pari.

²⁷ Mia nãgapai k'inia bi: parãpa oodamerã Tachi Ak'õrepa jara pëidak'a Jesucristo k'ap'ia pari mãik'aapa p'anapataadamerã Cristodeerãk'a. Mi na chupiria nĩbi-deepa uchiaru pirã, parã mãgã unui jãmaa wãk'ãri. Mamĩda uchua-e pijida, mia ũri k'inia bi parã t'ãri a-ba choo p'ani Cristode ijãa p'anide Tachi Ak'õre Jaure k'ap'ia pari. Ichiaba ũri k'inia bi parã auk'a jirĩmaa p'ani awaraarãpa auk'a ijãadamerã Tachi Ak'õrepa wãarata jara pëida Cristode.

²⁸ Mãga oo p'ani misa, mia ichiaba ũri k'inia bi parã maarepida waawee-ee p'ani, Cristo k'aurepa parã k'ĩra unuamaa iru p'anapataarãpa parã jiridak'ãri miapidait'ee. Mãgã waawee-

ee choodak'āri, parā k'ap'ia pari Tachi Ak'ōrepa māirāmaa k'awapiit'ee āchi atuadait'ee. Jōdee parāmaa k'awapiit'ee parā it'aa wādait'ee, wāara ichideerā perā.

²⁹ Mia māga jara bi Tachi Ak'ōre t'āri pia bapari perā parā ome. Parāta jiriji Cristode ijāpataadamerā māik'aapa oopataadamerā irua oopi k'inia bik'a. Parā jiri-e paji jīp'a ijāadamerā. Ichiaba jiriji miadamerā Cristo k'aurepa.

³⁰ Ma-it'ee Tachi Ak'ōre k'īra unuamaa iru p'anirāpa tachi auk'a jirīmaa p'ani miapidait'ee. Tachi chōomaa pik'a p'ani māgīrā ome. Parāpa unujida māirāpa mīmaa oodap'edaa mi parā t'āide nipak'āri māik'aapa ĩrá waapiara k'awaa wāda mi nama ichiaba miapi iru p'ani.

2

Tachi Ak'ōrepa Cristo jōmaarā k'āyaara waibiara papida

¹ Wāara parā māgá choo p'ani pīrā Cristodeerā perā, māik'aapa t'āri o-īa p'ani pīrā irua parā k'inia iru bapari perā, māik'aapa parā t'āri auk'a bapari pīrā Tachi Ak'ōre Jaure ome, māik'aapa parā k'ōp'āyoorā chupīria k'awaa p'ani pīrā t'āri pa k'inia iru p'anadairā;

² māgara mi audupiara o-īapítī nāga oo p'anipa. T'āri auk'a p'anapatáati oodait'ee Cristopa oopi bik'a. Chik'inia p'anapatáati māik'aapa t'āri a-ba p'anapatáati. Māgá p'anadai Tachi Ak'ōre Jaurepa parā k'aripapari perā.

³ K'ĩsianáati pãchia oo k'iniata oodait'ee, audua p'anadairã. Ma k'ãyaara, audua-ee awaraarã pipiara ak'íti.

⁴ Jirináati ne-inaa oodait'ee awaraarãpa parã piara ak'idamerã. Ma k'ãyaara jiríti awaraarã k'aripadait'ee, ãchita jõmaarãpa pipiara ak'idamerã.

⁵ K'ĩsia p'anapatáati Jesucristopa k'ĩsia badak'a na eujãde nipak'ãri. Irua oo k'inia baji chi Ak'õrepa oopidak'a.

⁶ Bapachi Tachi Ak'õre Ũraa p'ãdade jara bik'a:
Iru Tachi Ak'õrek'a bapachi mĩda, Tachi Ak'õrek'a ba k'inia-e paji.

⁷ Mãga ooji jõma ichia iru bada it'ari atabëik'ãri, t'o cheit'ee na p'ek'au eujãde. Jirit'eraji t'oit'ee na eujãdepema k'ap'iade, eperã jĩp'aak'a. Mimiaparipa eperã k'aripaparik'a, irua eperãarã k'aripapachi Tachi Ak'õrepa oopidak'a.

⁸ Mãpai eperãarã t'ãide ma k'ap'iade chupiria nĩbap'eda, audupiara chupiria nĩbaji kuru-sode piu k'achia piuk'ãri, eperã k'achia pi-uparik'a. Mãgá piuji oo k'inia bada perã Tachi Ak'õrepa oopidak'a.

⁹ Ichi itu mãgá chupiria papida perã, Tachi Ak'õrepa iru jõmaarã k'ãyaara waibiara papiji mãik'aapa irumaa t'ĩ pipiara biji, jõmaarã t'ĩ k'ãyaara.

¹⁰ Tachi Ak'õrepa ma jõma ooji Jesús t'ĩ ũridak'ãri, eperãarã jõmaweda bedabaidaidamerã iru k'ĩrapite ak'ipidait'ee iru waawee p'ani. Mãga oodait'ee

it'aripemaarã, na p'ek'au eujãdepemaarã
mãik'aapa piudap'edaarã eujã ek'ari p'ani
paara.

- 11 Ma jōmaarãpa jaradait'ee: 'Jesucristota
jōmaarã poro waibia.' Māga jaradak'āri,
ak'ipidait'ee wāara Tachi Ak'ōre waawee
p'ani.

*Cristode ijāapataarã ĩdaa pik'a p'ani na p'ek'au
eujãde*

12 ĩpemaarã k'iniarã, mia parã t'āide jaratee
nipak'āri, parāpa ichita oopachida mia ũraadak'a,
ijāadap'edaa perã Tachi Ak'ōrepa mi pēida. Māga
oodap'edaak'a ĩrã audupiara māgá oodaipia bi,
mi t'imí bi mīda. Cristo piuda k'aurepa Tachi
Ak'ōrepa parã chaachaa k'aripaji atuanaadamerã.
Maperã jirítĩ oodait'ee Cristopa oopi bik'a, iru
cheru misa. K'ĩra jĩp'a māga óotĩ, Tachi Ak'ōre
waawee p'anadairã.

13 Māga oodai, Tachi Ak'ōre parã ome ba-
pari perã. Iruata parã k'aripait'ee oo k'inia
p'anadamerã mãik'aapa oodamerã Cristopa oopi
bik'a. Māgá k'aripait'ee, t'āriipa tachi ijāapataarã
k'aripa k'inia bapari perã.

14 Mamīda māga oo p'ani misa, nejōmaata óoti
aupedeeda-ee mãik'aapa pedee k'achia pedeeda-ee
Tachi Ak'ōre āpĩte maa-e pĩrã awaraarã āpĩte.

15 Māga ooruta pĩrã, t'āri pia mãik'aapa
k'achia wēe p'anadait'ee, Tachi Ak'ōre warrarã
p'anadaipia bik'a. Māgá p'anapataadai ĩrapema
k'achia beerã t'āide p'ani mīda. Māgĩrã chĩara
k'ũrayaa; t'āri k'achia-idaa p'anapata. Jōdee parã

pia p'anapata Ak'õrepa k'inia bik'a. Lucero ïdaa pik'a p'ani na p'ek'au eujã p'ãriu pik'a nĩbide.

16 Mãga p'ani parãpa awaraarãmaa jarapata perã Tachi Ak'õrepa eperãarã k'aripait'ee it'aa wãdamerã ãchia Cristode ijãadak'ãri. Mãga p'anapata perã Cristo cheru ewate parã k'aurepa mia o-ïa jarai wãara na mimia ichi k'inia oo-e paji.

17 Nãgaweda mi o-ïa bi parã ome, Cristode ijãapata perã. Maperãpi parãpa ne-inaa pia oomaa p'ani Tachi Ak'õre-it'ee. Mapa ijãadak'aa beerãpa mi peeruta pijida mia jarateeda k'aurepa parãmaa mãik'aapa awaraarãmaa, mãgá ichita o-ïa bait'ee.

18 Parã jida o-ïa p'anadaipia bi mi ome.

Timoteo Epafrodito ome

19 Mamĩda mia ijãa bi Tachi Waibia Jesupa mi k'aripait'ee taarã-ee Timoteo pëimerã parã ak'ide. Mãgá irua mi o-ïapii ichiaba, nepiri chek'ãri parãpa oopata mãik'aapa p'anapata.

20 Nama awaraa eperã iruk'a wẽ-e pëiit'ee. Iru mi ome t'ãri auk'a bapari. Auk'a parã k'inia iru bapari mãik'aapa ne-inaa jõmaade parã k'aripa k'inia bapari.

21 Apemaarãpa jirĩmaa p'ani oodait'ee ne-inaa ãchia oo k'inia p'ani, oodai k'ãyaara Jesucristopa oopi k'inia bik'a.

22 Mamĩda mãga-e Timoteo ome. Parãpa pia k'awa p'ani irua oo k'inia bapari Cristopa oopi bik'a, mãga unupata perã. Warra chok'ek'ee baparik'a chi ak'õre ome, mãgá bi Timoteo mi ome. Taipa auk'a jiripata jarateedait'ee Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee.

23 Māpai mia k'awaa atak'āri mi jīapataarāpa k'īsia iru p'ani oodait'ee mi ome, aramata Timoteo pēiit'ee parāmaa.

24 Mamīda mia at'āri ijāa bi Tachi Waibiapa mi k'aripait'ee ichiaba taarā-ee wāmerā.

25 Māgá nīmaa bi misa, mia k'īsia iru bi tachi ipema Epafrodito pēiit'ee parāmaa. K'īsia bi iru wāipia bi parā ak'ide. Iru mi ome auk'a mimia-pari Cristo-it'ee māik'aapa soldao chooparik'a chōo nībide, māga pik'a iru mi ome choopari, ijāadak'aa beerāpa tai imiatee jōnide Cristo k'aurepa. Wāara parāpa iru namaa pējjida mi k'aripamerā.

26 Mamīda iru parāmaa audú wā k'inia nībeeji māik'aapa k'īsia p'ua nībeeji, ūrik'āri parāpa iru k'ayaa bada k'awaadap'edaa.

27 Wāara iru perá jai-idaaji māgí k'ayaapa. Mamīda Tachi Ak'ōrepa iru chupiria k'awaap'eda, jipa beeji. Ak'ōrepa māga ook'āri, mi jida ichiaba chupiria k'awaaji, mi waapiara chupiria nībeepiamaapa.

28 Írá Epafrodito māgá jipa beeji perā, mia parāmaa isapai pēiit'ee, parā waya o-īa p'aneedamerā iru unudak'āri. Māgá mi jida mak'iaara waa k'īsia nība-e pait'ee ma k'aurepa.

29 Iru o-īa auteebáiti Cristodeerāpa āchi ipemaarā auteebaidaipia bik'a. Iru māik'aapa iru jīak'arā pia ak'ī p'anáti.

30 Iru perá piuji Cristo mimia oo k'iniapa nama mi ome. K'ayaadachi oomaa bada perā parāpa p'oyaa ooda-e p'anadap'edaa mi k'aripadait'ee. Parā pari iru māgá chupiriadaida perā, parāpa iru pia ak'ī p'anadaipia bi.

3

Ak'õre ewari waibia ewate p'ek'au k'achia wẽe p'anadait'ee

¹ Māpai ñpemaarã, t'ãri o-ĩa p'anapatáati, Tachi Waibia parã ome bapari perã. Írá mia parãmaa waya ũraait'ee naaweda ũraadak'a. Sẽ-ee mãga ooi, parãpa waya ũridaipia p'anadairã. Nãgá ũraa bipa mia parã k'aripa k'inia bi apidaamaa k'ũrapinaadamerã.

² Tauk'a p'anapatáati parã t'ãide t'ũu k'inia p'anĩirã ome. Tauchaa bipipataarã imik'ĩraarã k'ap'iade jõmaarã t'ãide nipapata, ijãpataarã k'ap'ia t'ĩpi k'inia p'anadairã. Mãgí jarateepataarã k'achia p'ani, mimia k'achia oomaa p'anadairã.

³ Tachia, jõdee, ne-inaa piara iru p'ani tauchaa iru p'anadai k'ãyaara tachi k'ap'iade, Tachi Ak'õre Jaure bapari perã tachi t'ãride. Iru k'ap'ia pari it'aa t'ĩpata Tachi Ak'õremaa mãik'aapa t'ãri o-ĩa p'anapata Jesucristodeerã perã. K'awa p'ani Tachi Ak'õrepa tachi piara ak'i-e pait'ee tauchaa bipiruta pirã tachi k'ap'iade. Mapa jiripata oodait'ee irua oopi bik'a, jiridai k'ãyaara ne-inaa eperãarãpa jiripata pia p'anadait'ee iru k'ĩrapite.

⁴ Mãirãk'a mi audua bai, mi k'ap'iade tauchaa iru bairã mãik'aapa oopari perã Moisepa p'ãdade jara bik'a. Apidaapa k'ĩsia bi pirã ichiata ma ne-inaa unu iru bi, mia audupiara mãga k'ĩsiai.

⁵ Mi t'op'eda, k'ãima ocho parumaa judiorãpa michi k'ap'iade tauchaa bijida. Mi Israel pi-daarã p'uurudepema; Benjamín èreerãdeepa uchi-ada. Mi ak'õreerãk'a mãik'aapa ãchi èreerã naa p'anadap'edaarãk'a mi hebreo pedee pedepari.

Tachi Ak'õrepa Moisemaa Ûraa p'ãpida pia k'awa bi mãik'aapa judiorãpa ijãapata pia k'awa bi, mi fariseo pada perã.

⁶Maapai ne-inaa jõma auk'a ooji ma ùraa p'ãdade jara bik'a. Mãga ooji p'ek'au k'achia wêe ba k'inia bada perã Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Mãgá audú ijãa bada perã tai judiorãpa ijãapatade, mia Cristode ijãapataarã jiriji miapiit'ee.

⁷Mamĩda ma jõma jiri bada Tachi Ak'õrepa mi piara ak'imerã, írá mia maarepida p'ua-e bi, Cristo ome bapari perã.

⁸Ma ne-inaa aupai mia p'ua-e bi. Írá jõmaweda mia ooda t'ãri pia beeit'ee Tachi Ak'õre k'ĩrapite nejarrak'a bi mi-it'ee, ne-inaa piara apida wê-e perã Michi Waibia Jesucristo k'awai k'ãyaara

⁹mãik'aapa araa bai k'ãyaara iru ome. Mapa waa jiri-e bi p'ek'au k'achia wêe pait'ee Moisepa p'ãdade jara bik'a oo bipa. Ma k'ãyaara k'awa bi Cristode ijãa bipapai mi p'ek'au k'achia wêe bapari Tachi Ak'õre k'ĩrapite. Pia jarait'eera, Tachi Ak'õrépata mi p'ek'au k'achia wêe bapipari, mia Cristode ijãapari perã.

¹⁰Tachi Ak'õrepa mi mãgá bapii, Cristopa p'ek'au k'achia jõmaweda p'oyaada perã, Ak'õre juapa chok'ai p'irabaik'ãri. Maperã Cristo pipiara k'awa k'inia bi. Mia ne-inaa jõmaweda oo k'inia bi irua oopi bik'a, ma k'aurepa mi jiriruta pijida miapidait'ee, maa-e pirã mi piuru pijida iruk'a.

¹¹Ma jõma oo k'inia bi iruk'a chok'ai bapariit'ee p'irabaip'eda.

Cristode ijãapataarãpa jiridaipia bi iruk'a p'anadait'ee

12 Wāara, waide mia ne-inaa jōmaweda oo-e Cristopa oopi bik'a. Mamīda mia jiri bi māga ooit'ee, ma-it'ee Jesucristopa mi jirit'erada perā.

13 ĩpemaarā, mia michi bapata k'irāpak'āri, k'awa bi mi waide māga ba-e. Mamīda nāga oomaa bi. Eperā āpītee ak'i-e bik'a p'ira wāk'āri ne-inaa jítait'ee, māga pik'a mia waa k'ĩsia-e mia naaweda oopatade.

14 Jīp'a jiri bi iru k'await'ee iruk'a parumaa, chok'ai p'irabaidak'āri. Ma-it'ee Tachi Ak'ōrepa mi jiriji, it'aa wāmerā Jesucristo k'aurepa.

15 Tachi jōma Cristo pia k'awa p'anīrāpa auk'a k'ĩsiadaipia bi et'ewa jara aupadak'a. Parāpa māgí k'ĩsia awara k'ĩsia p'ani pirā, Tachi Ak'ōrepa k'awapiit'ee parāmaa.

16 Mamīda, mia jarada waide pia k'awada-e p'ani mīda, p'anapatáati Tachi Ak'ōrepa naaweda k'awapidak'a parāmaa.

17 ĩpemaarā, ne-inaa jōma oopatáati mia ooparik'a. Pia ak'íti ijāpataarā tai jīak'a p'anapata māik'aapa auk'a p'anapatáati.

18 Mia māga jara bi parā t'āide nipapataarā chok'ara māgá p'anadak'aa perā. At'apai mia jaradoo māirāpa ne-inaa k'achia oopata. Írá taubade waya auk'a jarait'ee māirā p'anadak'aa Cristopa k'inia bik'a. Oo amaa k'iniadak'aa āchia p'ek'au k'achia oopata, Cristo kurusode piuji mīda āchi p'ek'au wēpapiit'ee. Māga p'anapata perā, Cristo k'ĩra unuamaa iru p'anīrāk'ata p'ani.

19 Māirā atuadait'ee. Āchi k'ap'ia āchi ak'ōre waibiak'a iru p'ani. Mia māga jara bi oopata perā āchi p'ek'au k'achia ooyaa bi k'ap'iaapa oopi bik'a.

Māga oopata k'īra nejasia wēe. Jīp'a k'īsia p'anapata na p'ek'au eujādepema net'aade.

²⁰ Jōdee tachi it'aripema p'uuru pidaarā, it'aripema net'aade k'īsia p'anapata perā. Nīmaa p'ani Tachi O K'achiadeepa K'aripa Atapari it'ariipa chemerā. Māgí Tachi Waibia Jesucristo.

²¹ Ichi chek'āripi, tachi chupiria nībi k'ap'ia ichi it'aripema k'ap'ia jāk'a papiit'ee; k'ap'ia k'īra wāree. Ichi jōmaarā k'āyaara waibiara bairā, māga ooi. Ma awara ne-inaa jōmaweda ichi jua ek'ari papii.

4

O-ia p'anapataadaipia bi

¹ Ipemaarā, mia parā k'inia iru bi. Mapa parā audú unu k'inia bi. Jōmaarāmaa mia o-ia jara k'inia bi parāpa wāara Cristode ijāapata. Ipemaarā k'iniarā, mia oomaa bik'a chóoti parāpa Tachi Waibiade ijāa p'anide.

² Irá mia enenee nībi nāgí wēraarā, Evodia Síntique ome, t'āri auk'a p'anapataadamerā Cristodeerā p'anapataadaipia bik'a.

³ Ichiaba pīmaa, michi k'ōp'āyo k'iniara, chupiria iidi bi māgí wēraarā k'aripamerā. Pī mi ome auk'a wāara mimiapari Cristo-it'ee. Mapa mia k'awa bi pia āra k'aripait'ee. Mik'a āchia jirijida jarateedait'ee Tachi Ak'ōrepa jara pēida Jesucristode. Ichiaba māgá oojida Clemente māik'aapa awaraa mimiapataarā Cristo-it'ee. Tachi Ak'ōrepa māgīrā t'ī p'ā iru bi it'ari, Cristopa chok'ai p'anapidaarā t'ī p'ā jēra bi librode.

⁴ O-ĩa p'anapatáati parã Tachi Waibiadeerã perã. Waya auk'a jarait'ee; o-ĩa p'anapatáati.

⁵ T'ãri pia p'anapatáati jōmaarã ome. Māga p'anapataadaipia bi, iru taarã-e perã cheit'ee.

⁶ Mak'iaara k'ĩsianáati. Ma k'ãyaara ne-inaa jōma p'asarutade it'aa t'ĩpatáati Tachi Ak'õremaa. Māgá it'aa t'ĩ bide gracias jaráti irumaa mǎik'aapa iidíti irua parã k'aripamerã.

⁷ Māga ooruta pirã, Tachi Ak'õrepa parã k'ãiwee p'anapiit'ee. Tachi k'ĩradoopa pia k'awada-e pai mĩda, irua māgá ooi Tachi Ak'õre perã. Iruata parã k'ĩsia mǎik'aapa t'ãri jĩapari Jesucristo k'ap'ia pari. Māgá audú k'ĩsia jōnada-e pait'ee.

Ne-inaa pia aupai k'ĩsiadaipia bi

⁸ ĩpemaarã, at'ãri falta bi na ũraa jarait'ee. K'ĩsiapatáati nǎgí ne-inaade: wāara pedeede; awaraarãde pedee pia jararutade; ne-inaa Tachi Ak'õrepa tachimaa oopi k'inia bide; ne-inaa p'ek'au k'achia wēe bide; ne-inaa tachia k'inia iru p'anide; ne-inaa pia jōmaade; māgee ne-inaade. Pia jarait'eera, k'ĩsiadaipia bi ne-inaa piadepai; ne-inaa jōmaarãpa pia ak'ipata.

⁹ Parãpa ma ũraa ijãajida mǎik'aapa awaraa jarateeda chok'ara ũrijida mĩchi it'aideepa. Mi parã t'ãide nipai naaweda, awaraarãpa mi bapata parãmaa nepiripachida. Ma awara pãchi taupa unujida mia oopata jãma nipak'ãri. Mapa oo wǎk'ãti wãti mia ooparik'a mǎik'aapa p'anapatáati mi baparik'a. Māga ooruta pirã, Tachi Ak'õre parã ome bait'ee mǎik'aapa parã k'ãiwee p'anapiit'ee.

Filipos p'uurudepema ijãapataarãpa primisia tee pëidap'edaa Pablomaa

10 Tachi Ak'õrepa mi t'ãri o-ïapi bi parãpa waya mi k'aripa p'aneedap'edaa perã. Gracias jara bi irumaa parãpa k'ïsia p'aneedap'edaa perã mi waya k'aripadait'ee. Mia jara k'inia-e parãpa mi k'ïra atua iru p'anajida. K'awa bi mi p'oyaa k'aripada-e p'anajida.

11 Ichiaba jara k'inia-e parãpa mimaa ne-inaa teedaipia bi, mia ne-inaa falta bairã. Ne-inaa faltak'ãri, mia k'ïsia-e, k'awaa wãru perã t'ãri o-ïa bait'ee michia ne-inaa iru bi omepai. Ma awara mãgã bai ne-inaa jõma mimaa p'asarude.

12 K'awaa wãji mãgã t'ãri o-ïa bait'ee chupiria nĩbide mãik'aapa net'aara iru bide. Jõma mimaa p'asada k'aurepa mia nãga k'awaa wãji. Mi auk'a t'ãri o-ïa bapari bi jãwaa bak'ãri chik'o paraa perã mãik'aapa jarra ook'ãri chik'o wẽ-e perã. Mãgã ichiaba mi auk'a t'ãri o-ïa bapari, net'aara bak'ãri mãik'aapa net'aa wẽe bak'ãri.

13 Mia ne-inaa jõma ooi Cristo k'ap'ia pari, irua mi k'aripapari perã.

14 Mãgã choo bi mĩda, parãpa piata oojida mi chupiria k'awaadak'ãri mi chupiria nĩbide.

15 Parã Filipodepema ijãapataarãpa nãga pia k'awa p'ani. Mia parã k'aripaji parã t'ãide jaratee nipak'ãri Cristopa ooda eperãarã k'aripait'ee. Mãgã k'aripap'eda, parã eujã, Macedoniadeepa uchiak'ãri, parãpata jõdee mi k'aripajida. Parãpapai mãga oojida, ewaa ijãa p'aneedap'edaarã paji mĩda. Awaraa p'uurudepema ijãapataarãpa Tachi Ak'õre Ûraa

auk'a k'awaajida mia jarateeda k'aurepa. Mamĩda mĩmaa primisia tee pẽida-e paji, parãpa oodap'edaak'a.

¹⁶ Mi Tesalónica p'uurude bak'ãri pida, at'apai parãpa mĩmaa tee pẽijida ne-inaa falta bada.

¹⁷ Mãga jara-e bi k'inia bairã parãpa mĩmaa primisia tee pẽipataadamerã. Jĩp'a k'inia bi Tachi Ak'õrepa parãmaa waapiara teemerã ne-inaa ichia k'ĩsiade iru bi teeit'ee Cristodeerãmaa; chi awaraarã k'aripadap'edaarãmaa.

¹⁸ Wãara, parãpa primisia tee pẽidap'edaa k'aurepa Epafrodito ome, ĩrã mia audú iru bi mia falta bada k'ãyaara. Ma primisia tee pẽidak'ãri mĩmaa, Tachi Ak'õremaa tee pik'a p'anajida. Ne-inaa t'ũa baparík'ata bi, eperãarãpa paapatap'edaa iru-it'ee. Mãgĩ ĩk'ãri, o-ĩa baji ãra ome. Mãga pik'a parãpa primisia teedak'ãri mĩmaa, iru auk'a o-ĩa bapari parã ome.

¹⁹ Parãpa mãga oopata perã, mi Ak'õre Waibiapa parãmaa ne-inaa falta p'ani jõmaweda teeit'eepi, ichia ne-inaa k'ĩra wãree iru bidepema. Mãgĩ ne-inaa teeit'ee Jesucristo k'ap'ia pari.

²⁰ ¡Tachi Ak'õre ichita jõmaarã k'ãyaara waibiara bait'ee! ¡Amén!

Pablopa salude tee pẽida

²¹ Mia salude tee pẽiru jõma Jesucristo k'ap'ia Tachi Ak'õrede ijãapataarãmaa. Tachi ĩpemaarã nama mi ome p'anĩrãpa parãmaa auk'a salude tee pẽiruta.

²² Na p'uurudepema César palaciode mimiapataarãpa apemaarã ijãapataarã ome ichiaba parãmaa salude pẽiruta.

²³ Mia it'aa iidi bi Tachi Waibia Jesucristomaa
irua parã pia ak'i bapariimerã.
Mãgapai paji.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441